UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Cyprii, Protonotarii Constantinopolitani, Chronicon Ecclesiae Graecae

Philippus <Cyprius>

Franeqverae, 1679

37 De vigiliis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10949

Visual Library

ρακοστῇ, καθὰ προείπομεν, ὅτι ἐστὶ δεκατισμὸς τῆς ψυχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὥσπερ προείπομεν, ὅτι τῇ ὀγδόῃ ἑβδομάδι οἱ κοσμικοὶ συγχωροῦσι τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐξομολογοῦνται, καὶ προετοιμάζονται, ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ἡ ἁγία τεσσαρακοστὴ, ὦσι καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, καὶ τότε δέεσθαι τοῦ Θεοῦ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ οἱ μοναχοὶ ἕως τῆς ἑβδόμης ἑβδομάδος πρὸ τοῦ πάσχα, συγχωροῦσιν ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ ἑτοιμάζονται καὶ αὐτοὶ, ἵνα ὦσι καθαροὶ τῇ ψυχῇ. Ἄρχονται δὲ νηστεύειν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σελήνης, τουτέστιν, τῇ ἑβδόμῃ ἑβδομάδι πρὸ τοῦ πάσχα ἄρχονται νηστεύειν ἡμέρᾳ σελήνης, τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἄρεος, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τοῦ Ἑρμοῦ μόνον ἐσθίειν. ταῖς δὲ δύο ἡμέραις μηδὲν ἐσθίουσι· τινὲς δὲ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἄρεος πρὸς ἑσπέραν ἐσθίουσιν ἓν κλάσμα ἄρτου μετὰ ὕδατος. Καὶ μετὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἑρμοῦ, ἄρχονται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἅπαξ ἐσθίειν, ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ Κρόνου. ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κρόνου, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἡλίου, ταύταις δυσὶν ἡμέραις ἕως τοῦ πάσχα ἐσθίουσιν ἔλαιον, καὶ πίνουσι καὶ οἶνον. ἐν δὲ ταῖς πέντε ἡμέραις ταῖς λοιπαῖς τῆς ἑβδομάδος ἐσθίουσιν ἅπαξ, καὶ ἐσθίουσι μῆλα ἐξηραμμένα καὶ ὅσα ἕτερα ὀπώρα προείπομεν, ὅτι ἐσθίουσιν οἱ ἀσκηταὶ, τὰ αὐτὰ ἐσθίουσι καὶ οἱ μοναχοὶ ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ. Τινὲς δὲ ἐκ τῶν ἀσκητῶν, ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, πολλάκις ἐν τρισὶν ἡμέραισιν ἐσθίουσιν ἅπαξ. Τῇ δὲ μεγάλῃ παρασκευῇ, ἐν ᾗ ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς, πάντες οἱ μοναχοὶ νηστεύουσι πανημέριοι, καὶ οὐδαμῶς ἀριστεύουσιν, ἀλλ' ἐσθίουσι μόνον τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κρόνου ἑσπέρας, καὶ πίνουσι καὶ οἶνον μετρίως, ἵνα δύνανται στῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διότι ἀγρυπνοῦσιν ὅλην τὴν νύκτα ψάλλοντες, διὰ τὴν χαρὰν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ΛΖ.

Περὶ τῆς ἀγρυπνίας τῶν ἑορτῶν ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Κανών ἐστι παρὰ τοῖς μοναχοῖς τῶν Ἑλλήνων, ἵνα καθ' ἑκάστην νύκτα ἐγείρωνται πρὸς τὰς προσευχὰς, ἀφ' οὗ παρέλθῃ, μετὰ τὸ μεσονύκτιον

νύκτιον

ut jam ante indicatum eſt, hac ipsâ annua animæ decimatio inſtituitur. Quemadmodum etiam ſeculares, ſicut id itidem ſupra expoſuimus, ſeptimanâ octavâ, datâ inimicis ſuis omnium offenſarum veniâ, peccatorum ſuorum confeſſionem edunt, atque, quo ſanctum illud feſtum quadrageſimæ purâ mente celebrare, & à Deo remiſſionem peccatorum ſuorum impetrare poſſint, hac ratione ſeſe præparant: ita & monachi uſque ad ſeptimam ante feſtum Paſchatos ſeptimanam, mutuam noxarum condonationem exercent, ſeſeque ad conſequendam animi puritatem præparant. Jejunii verò initium ab ipſo die Lunæ capiunt, hoc eſt, ſeptimâ ſeptimanâ ante Paſcha jejunare incipiunt die Lunæ & Martis; comedentes ſolùm die Mercurii; per duos priores illos dies verò, ſcilicet Lunæ & Martis, omnem cibi uſum prorſus ſibi interdicentes; niſi quod quidam tamen & die Martis circa veſperam buccellam panis & aquam ſumunt. Diebus verò qui diem Mercurii inſequuntur, uſque ad diem Saturni, ſemel tantùm de die cibum capiunt. Diebus autem Saturni & Solis, uſque ad feſtum Paſchatos, oleum cibi vinumque potûs loco adhibent; at reliquis quinque ſeptimanæ diebus ſemel tantùm, & quidem poma arefacta, alioſque fructus autumnales, quibus aſcetas victitare ſupra retulimus, in magnâ hac quadrageſimâ monachi hi comedunt. Quin aliqui è monachis, & aſcetis his, in magnâ hac quadrageſimâ, ſæpiùs intra dies tres ſemel tantùm cibo veſcuntur. Paraſceue verò illâ magnâ, quâ Chriſtus cruci affixus eſt, omnes monachi per integrum diem ab omni edulio ſibi temperant, ne quidem die Saturni prandentes, ſed veſperâ ſolùm illius diei edentes bibenteſque, & vinum quidem etiam, ſed non neglectâ moderatione; idque ideò, ut, quandoquidem totam noctem ob gaudium e Chriſti reſurrectione exortum, hymnos cantando inſomnem traducere ſolent, in eccleſiâ ſtando perdurare valeant.

CAPUT XXXVII.

DE

Vigiliis, quæ in feſtis per annum integrum obſervantur.

MOnachis Græcis canone certo injunctum eſt, ut elapſo poſt mediam noctem ſeſquihorio, ſingulis noctibus; diebus Dominicis autem

νύκτιον μία ὥρα καὶ ἥμισυ, ἐν δὲ ταῖς κυριακαῖς ἡμέραισιν ἐγείρονται, ἀφ᾽ οὗ περέλθῃ μία ὥρα μόνον, ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ. Ἀγρυπνοῦσι δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωῒ ἐν ταῖς δεσποτικαῖς ἑορταῖς, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν μεγάλων ἁγίων, τουτέστιν, ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἀναστάσεως, ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Ἰουνίου μηνὸς, ἐν τῇ εἰκοστῇ ἐννάτῃ τοῦ Ἰουνίου μηνὸς, ἐν τῇ ἑορτῇ Πέτρου καὶ Παύλου. καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Σεβαστοῦ, ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἄγουσιν ἑορτὴν μεγάλην, διὰ τὸ μεταμορφωθῆναι τὸν Χριστὸν ἐν τῷ Θαβωρίῳ ὄρει. Καλεῖται δὲ ἑορτὴ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἔτι ἄγουσιν ἑορτὴν μεγάλην καὶ παννύχιον ἀγρυπνίαν πλούσιοι καὶ πτωχοὶ, τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Σεβαστοῦ, διότι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡ θεομήτωρ, καὶ παρθένος, μετέστη ἀπὸ τῶν γηΐνων εἰς τὰ οὐράνια. Καὶ οὕτω καὶ ἐν ἄλλαις ἑορταῖς, ὡς καὶ ἐν τῇ γεννήσει τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν Ἑλληνικῶν μοναχῶν.

ΚΕΦΑΛ ΛΗ.

Περὶ τοῦ, πῶς γίνονται οἱ μοναχοί.

Ἔθος ἐστὶ παρὰ τοῖς μοναχοῖς τῶν Ἑλλήνων, ἵνα, ὅταν θέλῃ τὶς μοναχὸς γενέσθαι, πρῶτον ἔρχεται εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἐρωτᾷ ἐκεῖνον ὁ ἡγούμενος, τί θέλει; ὁ δὲ ἀποκρίνεται, λέγων, θέλω γενέσθαι μοναχός. Τότε λέγει ἐκείνῳ ὁ ἡγούμενος· Ἔθος ἐστὶ μένειν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τρία ἔτη, ἵνα δοκιμάσῃ ἑαυτὸν, καὶ μετὰ τρία ἔτη, ἐὰν ἀρέσκῃ ἐκείνῳ γενέσθαι μοναχὸς, καλῶς ἔχει· ἐὰν δὲ μὴ, ἔξεστιν ἐκείνῳ ἀπελθεῖν καὶ γαμεῖν. Ἐὰν δὲ ἀρέσκῃ ἐκείνῳ γενέσθαι μοναχὸς, τότε λαμβάνει ἐκεῖνον ὁ ἡγούμενος, καὶ προσφέρεται εἰς τὸν ναὸν, καὶ λέγει ἐκείνῳ. Ὅρα, ἄγγελος Κυρίου παρίσταται λαβεῖν τὴν ὁμολογίαν σου. Καὶ πρόσεχε, μήπως ἦλθες, καὶ θέλεις γενέσθαι μοναχὸς ἕνεκα θλίψεώς τινος,

τουτέ-

etiam primâ tantum horâ poſt mediam noctem auditâ, per totum annum ad preces ſurgant. Quin ab ipſâ veſperâ ad ipſum tempus matutinum vigilant, quando præcipua feſta & memoriæ præcipuorum ſanctorum celebrantur. Ita inſomnem ducunt noctem in feſto aſcenſionis, Pentecoſtæ, in feſto Johannis Baptiſtæ, quod in diem vigeſimam quartam Junii incidit, in feſto Petri & Pauli, quod die vigeſima nona ejuſdem menſis inſtituitur, ut & die ſexta menſis Auguſti; tùm enim ſolemne aliquod feſtum celebrant, eò quod Chriſtus in monte Thabor transformatus eſt; unde & nomen à transfiguratione Chriſti obtinet. Celebrant adhæc die decima quinta Auguſti maximè ſolenne feſtum, totamque noctem non ſolùm pauperes, ſed & divites vigilando tranſmittunt; quia hac die ſimul deipara, virgo tamen ſimul, ex hoc terreſtri in cœleſte tabernaculum eſt tranſlata. Id quod & aliis feſtis, ut tempore nativitatis Chriſti obſervare ſolent. Et hæc ſunt, quæ de Græcorum Græcanicorumque monachorum vitæ ratione dicere habuimus.

CAPUT XXXVIII.

Qua ratione monachi in ſacrum ordinem adoptantur.

Uſitatum eſt apud monachos Græcos, ut quilibet monachorum ordini initiari deſiderans, primò omnium in monaſterium ſe conferat, ex quo illico præpoſitus, ſive major monachorum, quidnam expetat? ſciſcitatur. Reſpondente illo, ſe monacho commutari velle; ſenior his eum affatur verbis: Moris eſt, ut quilibet hoc mentis propoſito adveniens, conſtantiæ animi ſui penitius explorandæ ergò, triennium in monaſterio commoretur. Quod ſi his annis ſuperatis, monachorum ordini adſcribi adhuc deſiderat, patet illi janua; ſin minus, liberum illi eſt & monaſterio rurſus exire & uxorem ducere. Sin verò vita monaſtica ipſi arriſerit, tum manu prehenſum præpoſitus in templum deducit, & eum hoc ſermone alloquitur: Ecce angelus Domini hic adſtat, excepturus profeſſionem tuam; cave ergò, ne pœnæ & animadverſionis alicujus effugiendæ causâ huc acceſſeris, & ideò monachorum ſacris conſecrari expetas, hoc eſt, num quem etiam è vita ſuſtuliſti, & occultandi cauſa te jam huc recipis? anne verò parentes etiam tui triſtitia & ægritudine aliqua te affecerunt? Num quid autem, quod fortè carnalibus aliquibus cupiditatibus pro voto animum